

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 2.60
za pol leta 1.30

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v široki eni kolone. Oglasi trgovcev in o rntikov mm po 10 vna. Osmrtice, zavlade, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vna. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno na upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 811.653

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 9. (Kor.) Uradno se razglša:

9. marca 1917. Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: Nobenih posebnih dogodkov. — Fronta nadvojvode Jožefa: Med dolinama Uza in Csobanyosa so se avstroogrski polki, ojačeni z nemškimi oddelki, poslati močno utrjene mejne višine. Sovražnik je ostavil v naših rokah 4 oficirje, 600 mož, več strojnega materiala. Posebne zasluge pri tem je imel hrvatski polk št. 10. Vzhodno Gylmeša je bila razrušena ena ruska kula. — Armada princa Leopolda Bav.: Nič važnega.

Italijansko in jugovzhodno bojišče. — Neizpremenjeno.

Načelnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 9. (Kor.) Veliki glavni stan, 9. marca 1917.

Zapadno bojišče. — Zopet je bilo topovsko delovanje na široki fronti stopnjevano le v Sampanji. Kjer je bil ogenj močnejši, tam je šlo za pripravljanje lastnih in sovražnih manjših bojnih podijeli. Zapadno Wyttschaete so naše napadne čete prodrele v angleške postojanke in se vrnile s 37 ujetniki, dvema strojnima in eno minovko. V ozemlju Somme je prišlo na več krajih do spopadov med izvidniki četami. Ujeti smo 15 Angležev. V Sampanji so napadli Francozi južno Riponta naše dne 15. februarja osvojene postojanke po bobnjačnem ognju. Posrečilo se jim je prodreti v posamezne järke na višini 185. Na vseh ostalih točkah so bili odbiti. S protisunkom smo zopet zavzeli kose jarka na obvladujoči višini 185. Spodaj ležeča naselbina je ostala v sovražnih rokah. Na levem bregu Moze je bil izvršen zvečer francoski sunek na našo črto na južnem pobočju višine 304, ki se je izjalovil. Istočasno v gozdu pri Avocourt izvršena akcija nam je brez lastnih izgub prinesla 6 ujetnikov in 2 strojnice.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Nič bistvenega. — Fronta nadvojvode Jožefa: Med dolinama Trotusa in Uza so zavzele naše čete višinske greben Magyarosa in sosednje močno zgrajene ruske postojanke; ujeti smo 4 oficirje in 600 mož in uplenili več strojnega in minovk. Pri Mackensenovi armadi in na macedonski fronti je položaj neizpremenjen.

Februarja meseca smo izgubili 24 letal. Naši nasprotniki na zapadu, vzhodu in na Balkanu so izgubili 91 letal, izmed katerih je 37 v naši posesti, dočim jih je padlo 49 onstran črt, 5 pa bilo prisiljenih k izkrcanju.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 8. (Kor.) Bolgarski generalni štab javlja: Macedonska fronta: Severovzhodno Dojranskega jezera ste poizkušali dve angleški stotniki napredovati, a ju je naš ogenj ustavil. Na ostali fronti slab topovski ogenj. V dolini Vardarska živahno letalsko delovanje. — Romunska fronta: Nič važnega.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 8. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Fronta ob Tigrisu: Sovražni konjeniški polk, ki se je poizkušal približati našim postojankam, je bil odbit z izkrcanji. — Na ostalih frontah nobenega izkrcanja vrednega dogodka.

Sovražna uradna poročila.

8. marca 1917. — Na trentinski fronti so se dne 7. t. m. kljub slabemu vremenu vršili jako živahni topovski boji, posebno v dolini Adige. Javljeno so bili manjši pehotni boji med Lamone in Spero, ob iz-

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!“
Roman.

— Ta izgovor ne velja. Aj, tu leži, na tleh ob pisalni mizi. Pojdiva, mala!
— Oprosti, Henrik, nimam rokavic. Posmlejal se je na glas.
— Porednica. . . . po sreči leže tu na mizi. Sedaj bi pač mogla iti.
— Pogledala ga je poredno.
— Če ne začneva ponovno. . . .
— Iskati. . . . za božjo voljo, jaz ne bom iskal ničesar več.
— Ne. . . . poljubljati.
— Pozneje, pozneje. Sedaj pojdi. Ali si razposajena danes.
— Da, ja, zelo srečna sem!
— Spodaj v navzočnosti častnikov in druge gospode je bila najpomembnejša omenost posebnosti častništva, in mogel se je vsak trenutek zanašati nanjo, da se ni-

hodu Rio Feliconi in v Sextenski dolini. Sovražnik je bil povsod odbit. Na južni fronti nobenih važnih dogodkov.

Razgovor s Hötendorffom.

DUNAJ, 9. (Kor.) »Neue Freie Presse« objavlja razgovor feldmaršala Hötendorffa z zastopnikom Associated Pressa, Schreiberjem. Baron Conrad je izjavil, da je napravila ententa dva velika pogrška. Prvi je bil, da je mislila, da se bodo narodni avstroogrski monarhije ob izbruhu vojne uprli, drugi pa je bil ta, da ententa ni sprejela mirovne ponudbe osrednjih vlasti, očitno v nadi, da se nahajate pred gospodarsko in vojaško katastrofo. Nikjer ni bila zagrešena večja pomota. Centralni vlasti ste nastopili z mirovno ponudbo edino v želji, da napravite konec temu nesmiselnemu klanju in uničevanju kulture. Feldmaršal je naglašal, da je konec vojne najskrajnejša želja cesarja Karla, ki je tekom 32 mesecev vojne, ki jih je prebil na fronti, izpoznal vse strani vojne. Tekom nadaljnjega razgovora se je izrazil Conrad, da ententa Avstrije ne ceni pravilno. Mi nismo nikak heterogen konglomerat, od katerega bi se radi oddcepili posamezni deli, ampak torišče Evrope, v katerem se razni narodi ne samo združujejo socijalno, gospodarsko in politično, ampak tudi žive v pravem pomeni besede kakor rodovina. Avstro-Ogrska ni sedež kakave vladajočega naroda, ampak je domovina vseh narodnosti, ki bivajo v njej in vojna je dokazala, da se je to prizadevanje tudi popolnoma posrečilo. Strankarsko - politični spori v mirnem času so bili čisto interno-političnega značaja. Glede podvodniške vojne je baron Conrad izjavil, da je to popolnoma zakonito sredstvo v boju za naš obstoj. Vojna bi bila že končana, ako bi se podvodniški boj pričel poprej. A mi se nismo hoteli tega sredstva poslužiti poprej, da damo nasprotnikom dovolj časa, da se premisli. Našo mirovno ponudbo so zasmehljivo odklonili in zato nimajo nikomur nič očitati kakor le sebi. Nato je razpravljaj vojskovodja o odločnem skupnem postopanju avstrijskih in nemških čet. Izraza modernih komunikacijskih sredstev omogoča vsak trenutek spoznavno delovanje obeh generalnih štabov osrednjih vlasti, čemer je pripisovati vse uspehe. Glede Rumunije je izjavil, da je vojna slaba kupčija za zaslepljene. Stališče Rumunije je bilo sijajno do trenutka, ko se je odločila za napad. Njeni državniki so pač mislili, da smo pred polomom. Oni so se naučili in temu naj se izogne vsak drugi narod, da napad na osrednje vlasti ni pravi začetek, ker so vsi vojsaki do zadnjega prepričani, da se je treba združiti v boju proti onim, ki hočejo razdeliti našo domovino. Končno je izjavil baron Conrad, da je duh naših čet najboljši, da krepki vojsaki ljubijo svojega cesarja, ki je znal kot prestolonaslednik združiti v sebi vsa dostojanstva v zastopanju cesarja Franca Jožefa. Feldmaršal je odklonil strogo vojaško diskusijo, istotako tudi razpravljanje o položaju, ki je nastal vsled prekinjenja odnošajev med Washingtonom in Berolinom.

Naši zračni boji v februarju.

DUNAJ, 9. (Kor.) Skoro stalno nizka temperatura meseca februarja je omejevala tudi delovanje naših zrakoplovov in letal na poizvedovanje in obrambo proti sovražnim letalom. Malo dni, ki so bili ugodni za letalsko delovanje, so naši letalci dobro izrabili, da izpopolnijo slike sovražnih bojnih in operacijskih ozemelj, ki so se mestoma močno izpremenila. Izmed držnih in energičnih poizvedovanj v zraku, ki so jih izvršile naše poizvedovalne letalske stotnije in so imela jako ugodne uspehe, naj jih omenimo le par. Že v prvih februarskih dneh se je četovodji Andreju Dombrowskemu po daljšem boju in v srditem sovražnem obrambnem ognju posrečilo prisiliti en sovražni Nieuportov bojni aparat k naglemu in neprijetnemu pristanku v kotlinah zapadno Comanesti. Naše letalo se je vrnilo na domače letališče nepoškodovano. Dne 10.

februarja sta poročnik Franc Gräser kot opazovalec in korporal Štefan Vavčar kot pilot sestrelila po zračnem boju zapadno Tolmina eno italijansko letalo Farmanovega sistema. Tudi dne 11. februarja so imeli naši zračni napadi popoln uspeh. Dvema našima letalom se je v sovražnem soškem oddelku s spretnim manevrom posrečilo sestreliti dve sovražni letali. Zelo uspešno je deloval s svojim aparatom na Krasu stotnik Stojasavljevič. V naglem poletu je bil južno Kostanjevice sestrelil sovražni Farmanov aparat, ki je padel razbit na tla med obema črtama. Tudi na gaiski fronti se je poročniku Frideriku Steimerju kot opazovalcu in četovodji Severinu Drimalu kot pilotu posrečilo jugovzhodno Raziwkiwa sestreliti en Nieuportov dvokrovnik. Naše izgube nasprotno so zelo majhne. Sestreljeno in padlo na sovražna tla je eno letalo; dve letali se bili po sovražnem obrambnem ognju močno poškodovani, a ste zamogli pristati v naših črtah. Izgubljeno letalo se je s poročnikom grofom Siemienskim kot opazovalcem in korporalom Fleckom kot pilotom dvignilo dne 11. februarja na daljši polet, s katerega se ni več vrnilo. Italijanski listi naravnost proslavljajo dejanje tega »prvovrstnega letalskega borilca«, ki se je v 2000 m višini v najskrajnejšem ognju obrambnih baterij dolgo in jako spretno boril s številnimi zasledovalci. Sele po ranitvi hrabrega pilota in vsled težkih poškodb motorja se je moral spustiti na tla v bližini Vidma.

Uspehi nemških podvodnikov.

ROTTERDAM, 8. (Kor.) »Maasbode« poroča, da je bil nizozemski parnik »Ystoom« (960 ton) na potu iz Amsterdamu v Londonu torpediran.

KOPENHAGEN, 8. (Kor.) Norveška ladja »Storskog« je bila dne 7. februarja, na potu iz južne Amerike v Queenstown, z moko na krovu, potopljena. Posadka je bila odpravljena na podvodnik, kjer je ostala tri tedne in bila šele pred par dnevi izkrcana v Helgolandu.

Lord Carson o podvodniški nevarnosti.

LONDON, 8. (Kor.) Prvi lord admiraltete Carson je imel v Londonu govor, tekom katerega se je o podvodniški nevarnosti izrazil, da se mora mornarica resno pečati z novimi težavami in nalogami, katerih rešitev je potrebna za obranitev angleškega gospodarstva na morju. Govornik je sicer mnenja, da bo treba uvoz še močnejše omejiti, toda narod naj pomisli, da stori vlada vse, da prihrani narod, kolikor mogoče, vse neprijetnosti.

Angleška naročila v Ameriki.

AMSTERDAM, 8. (Kor.) Cunard Line je naročila v Ameriki 18 novih parnikov z vsebino 7—12.000 ton.

Velika narodna manifestacija na Sorbonni.

BERN, 8. (Kor.) Na včerajšnji narodni manifestaciji na Sorbonni je izjavil Deschanel, da za Francijo in Evropo ni mira, dokler bo stala nemška armada tako blizu francoskega glavnega mesta in imela v rokah dohode k cestam, po katerih so Nemci nad 200 krat vpadli v Francijo. Zgodovinar Lavisse je označil kot mirovne pogoje Francije: Kaznovanje Nemčije, izročitev Alzacije in Lotaringije, vzpostavitev neodvisnosti Belgije, Srbije in Rumunije in pravico samoukrcpanja vseh zatiranih narodnosti. Le pod takimi pogoji bo mir trajen. Toda Nemčija bo sprejela te pogoje šele potem, ko jo prisili k temu orožje. Naučni minister Viviani je izjavil imenom vlade, da se strinja z izvajanjem predgovornika.

Angleške izgube v februarju.

AMSTERDAM, 8. (Kor.) Semkaj došpeli »Daily Telegraph« poroča, da znašajo angleške izgube v februarju 1216 oficirjev in 16.277 mož.

Kitajska in Nemčija.

BEROLIN, 9. (Kor.) Glasom »Lokal-anzeigerja« je poslalo tukajšnje kitajsko

— Dragec, pa zakaj? Saj živim samo zate, ne zahajala bi v družbo, in ti bi ne pogrešal prav ničesar.
— Knez je molčal in mislil:
— Kak sebičnejš sem, kakko neprijazno je z moje strani, da ji ne privoščim tega veselja. . . . pritegnil sem to ovetoče življenje nase, in sem tako okružen.
— Dragica, ali bi rada odpotovala v Pariz? Ord sebičnejš sem, oprosti mi. . . . skupuh sem, ki zakopava svoj zaklad.
— Henrik, ne misli več na to. Pisala bom mam, da ne moreva priti. Ne razburjaj se zato niti najmanj.
— Ali si že odpisala pismo?
— Da, imela sem celo kopico naročil za mam. Kmalu bo moja toaletna miza popolnoma izpraznjena. . . . poslati mi mora marsikaj.
— Ti mala noričica, — je dejal smeje, — saj si lepa brez vsega tega.
— Zate nisem nikdar dovolj lepa!
— Ti laskava mačica!
— Glej Henrik, dragi moj, kako se tam-

poslaništvo v svrhu pojasnila pravega stvarnega položaja kitajski vladi podrobno poročilo o vojaškem, mornariškem in gospodarskem položaju Nemčije. Od teh poročil, ki se opirajo na natančne informacije najmerodajnejših mest, je pričakovati, da celo klub po Wilsonovem nastopu vedno hujšemu pritisku entente ne bodo mogla ostati brez vpliva v Pekingu in da bodo skupno s prizadevanjem nemškega poslanika na Kitajskem mnogo pripomogla k ohranitvi nevtralnosti Kitajske. Glede poročila, da je ententa Kitajski odpustila boksarsko odškodnino in obljubila zvišanje carine, poroča isti list, da je Nemčija že l. 1916 Kitajski v obliki posojila odpustila zapadle odškodninske svote in da ste Nemčija in Avstrija že l. 1914 obljubili zvišanje carine.

Ameriški senat.

WASHINGTON, 8. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Senat je s 76 proti 3 glasovom sklenil, da zamore 2/3 večina zaključiti debato.

Wilson lahko zbole.

WASHINGTON, 8. (Kor.) Predsednik Wilson je lahko zbole. Ukazan mu je bil počitek. Najbrže bo moral ostati več dni v postelji.

Dva ameriška parnika na potu v Evropo.

BERN, 8. (Kor.) Pariški poročevalec »Newyork Herald« poroča, da sta dva parnika Globe Line odplula iz Amerike v Evropo.

Maksimalne cene za živila v Angliji.

AMSTERDAM, 8. (Kor.) Iz Londona se poroča, da je lord Devonport, kontrolor za živila, po konferenci s kupčevalci z živil sklenil, da je treba za kavo, čaj, maslo, sir in meso določiti maksimalne cene za prodajo na drobno in debelo.

Italijansko vojno posojilo.

RIM, 9. (Kor.) Agenzija Stefani poroča: Končni termin za podpisovanje vojnega posojila je bil zopet podaljšan in sicer do 15. marca.

Mednarodna trgovinska konferenca entente.

LUIGANO, 9. (Kor.) Interparlamentarna trgovinska konferenca entente, ki bi se imela vršiti dne 12. aprila v Rimu, je bila za enkrat odložena do 17. maja.

Smrt grofa Zeppelina.

BEROLIN, 8. (Kor.) O boleznih grofa Zeppelina se poroča: Grof Zeppelin je že dolgo bolehal na grzi. Ker se je slučaj »compliciraj, je sledila operacija, ki se je posrečila. Zdravniki so že upali, da bo bolnik okrevaj, ko se je nenadoma pojavila pljučnica. Vsled nezadostnega življenja hrane je bila odporna sila starčka znatno oslabiljena. Bolezen je postajala v zadnjih dneh vedno bolj kritična. Danes ob 1212 dopoldne je starček zaspal za vedno. Bil je do zadnjega trenutka pri popolni zavesti.

BEROLIN, 9. (Kor.) Cesar Viljem je poslal povodom smrti grofa Zeppelina njegovi soprogi prisrčno žalno brzojavko, v kateri je slavil zasluge pokojnika za brambno silo. Podobno brzojavko sta poslala grofici tudi kralj vrtimberški in mesto Stuttgart.

BEROLIN, 9. (Kor.) Poveljujoči general zračnih sil pl. Höppner je izdal povodom Zeppelinove smrti sledeče dnevno povelje: »Zeppelin je umrl! Z njim je izginil s sveta ustvarjajoč duh, ki je izpremenil naše sanje v orožje. Do zadnjega dne je delal za moč nemške države v zraku. Ne naše besede, ampak njegova dela so nevenljiva.«

Darilo cesarice Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 8. (Kor.) Njeno Velikanstvo je izročilo županu dr. Barczyju kot predsedniku dobrodelne centrale glavnega mesta 5 zabojev oblek, tri zaboj čevljev z usnjatimi in 9 zabojev z lesenimi podplatmi, dalje 105 parov čevljev z usnjatimi in 217 parov z lesenimi podplatmi v svrhu izdelave med potrebne vojne sirote in pripadnike vpoklicanih.

le škranček dviga proti nebu, tako visoko, tako lahko, kot moje srečno srce. In glej valjujoča polja, zlato klasje, pomešano s cveticami.
— Tako ognjeno rdeče kot mak so tvoje ustnice, Sonja, in tvoj oči so kot plavice.
— Hitro je odgovorila:
— Zvijte mi v venec, klasje to zlato, vpletite vmes še plavice modrih kras, radost odsevaj oko danes vsako, kajti kraljica prihaja med nas.
— No, kaj praviš? Vidiš še celo vašega prvega pesnika citiram.
— Saj si v resnici kraljica, in tu je tvoje kraljestvo. Pojezd naprej in vstopi v Ogin, svojo posest. Želim, da tebe pozdravilo prvo kot gospodarico, potem prideva z Lesinskim, kakor sem že storil enkrat.
— Kako galanten si! Kje je najti moža, ki bi bil enak tebi?
— Dalje.

Avdičence.

DUNAJ, 9. (Kor.) Cesar je sprejel danes razširjene referate in ministra gm. Höferja in fml. knz. Hugona Dietrichsteina v posebni avdičenci.

Prodaja Lloydovih ladij.

DUNAJ, 9. (Kor.) »Wiener Allgemeine Zeitung« piše: V finančnih krogih so bile danes razširjene vesti, da je dobil avstrijski Lloyd vnovič sijajno ponudbo za nekatere njegovih ladij. Kakor znano, se dosedaj na ne nevtralne ponudbe ni nikdar oziralo. Zamore pa se pričakovati, da nadziralne oblasti pri precejevanju morebitnih novih trenutkov ne bodo več proti prodaji nekaterih ladij avstrijskega Lloyda.

Hrvatski sabor.

ZAGREB, 8. (Kor.) Na današnji seji hrvatskega sabora se je nadaljevala razprava o adresnem načrtu, ki je bil v navzočnosti opozicije sprejet v prvem in drugem čitanju.

Turški parlament.

CARIGRAD, 9. (Kor.) Nasprotje med zbornico in senatom, ki je nastalo glede potrebe parlamentarne odobritve zakonske odredbe o zaključku prve predjudne kupčije z Avstrijo v znesku 47.025.000 K in z Nemčijo v višini 80 milijonov K, je sedaj poravnano, ker je sedaj tudi senat naknadno odobril zakon.

Žrtve orkana ob murmanski obali.

KOPENHAGEN, 8. (Kor.) Listi poročajo iz Kristianije: Tekom včerajšnjega orkana je bil ob murmanski obali en velik ruski prevoznik parnik, ki je bil vsidran v zalivu Kola, pognan s polnim tovorom na morje. Parnik se je potopil. Vrednost tovara je znašala 10 milijonov rubljev. Posadka je rešena.

Veliki snežni viharji na Španskem.

PARIZ, 8. (Kor.) Po senkaj dospelih poročilih je divjal na Pirenejskem polotoku srdit snežni vihar, ki je povzročil veliko prometno škodo. Tudi v Parizu so močni snežni vetrovi.

O zahtevah nemškega bloka

je napisal konservativni »Grazer Volksblatt« taka le izvajanja:

»Katoliški krogi nemških uradov bi bili poklicani, da gladijo pot takemu tolmačenju narodne enakopravnosti, ki bi odgovarjala i pametni in legalni pravičnosti. Kam da dovaja narodni radikalizem, ne poznavao nobenih dolžnosti napram državi — to so nam izvestni dogodki v vojni zadostno dokazali. Da federalizem ne pride več z narodno državnostjo — na tem tudi ni nobenega dvoma več. Ni je druge poti do narodnega mira, nego v zblizanju in sporazumu med narodi. — Ako se posreči razbiti skazo (popačeno sliko) »narodne enakopravnosti, stem bi bil storjen nadebuden začetek, k spravi med narod.«

Na to odgovarja »Union«: »Nam bi se zdelo, da je to svariilo napisano na napadno adreso. Katoliški krogi nemških narodov store gotovo svoje, da bi ugledili pot »pametni in legalni pravičnosti, odgovarjajoči razmerju narodne enakopravnosti? Kako pa delajo v tem pogledu katoliški krogi nemškega naroda? Krščanski socialci — in ti hočejo vendar, da se jih tudi pristeva h katoliškim krogom — se vežejo z narodnim radikalizmom, ki odurno odklanja vsako zblizanje in vsak sporazum, da-si poleg tega tudi po nazoru »Grazer Volksblatta« ni nobene druge poti do notranjega mira. In mesto da bi stori vsaj kak poizkus za zblizanje in sporazum hočejo nemškim narodom kar usiliti nemški državni jezik itd. itd.

Ker se pa to po poti redne zakonodaje ne da doseči, zahtevajo oktroja, ki bi se kvalificiral kot prelom ustave. Tako daleč dovaja »narodni radikalizem, ki ne pozna nobenih dolžnosti napram državi.« Jako želebi bi bilo, da bi nemški katoliški krogi stori v tem pogledu svojo dolžnost in da se ne bi hoteli stavljati v službo narodnega radikalizma.

»Grazer Volksblatt« bi storil stvari neprecenljivo uslugo, ako bi svoja prizadevanja naperil v tej smeri. Katoliške stranke se imajo v prvi vrsti držati veljavnih zakonov. Državni zakon pa statuiraa enako pravico vseh plemen. V smislu te kardinalne odločbe bi morale nemške katoliške stranke postopati in bi morale temu dosledno nastopati proti vsem stremljenjem, ki bi hotela zrušiti to fundamentalno pravilo, najbolje odgovarjajoče življenjskim pogojem monarhije. Mesto tega so si krščanski socialci nadeli frigiško čepico (to pokrivalo je bilo v francoski revoluciji revolucionarnim možem simbol jakobinstva, svobode) ter stoji na čelu tistih elementov, ki hočejo potiskati druge narode, da-si ti, istotako kot Nemci, doprinašajo za državo žrtve v krvi in imetju, ki hočejo narodom vzkrati pravico do soodločanja ter hočejo na korist svojih hegemonijskih stremljenj izpremeniti ustavo, ki jo hoče cesar glasom

obljube v svojem manifestu na narode visoko spoštovati.

Je-li to krščansko, je-li to katoliško? Seveda, to ni krščansko, to ni katoliško. Stranka izbranih ta madež na svojemu čelu, bo imela pravico do naslovljanja apelov na katoliške stranke nemških narodov k zmernosti. Dotlej pa velja: Medice cura te ipsum! (Zdravnik, zdravi — sebe!!)

Dobro je odgovorila »Unionka«.

»Zdravnik: zdravi najprej sebe!« »To ni ne krščansko ne katoliško! Močan argument je zadel z vso silo na glavo žebja. Soglasamo seveda popolnoma s tem, kar je rečeno. Samo zdi se nam, da ni še dovolj odgovorila, oziroma, da bi trebalo še glasnejša akcenta. Kajti, kar smetimo moramo na dejstvo, da gospodje pri konservativnem glasilu v Gradcu pišejo take brumne posvarila na adresu drugih, ki imajo na lastnem pragu svoje — krščanske socialce, ki imajo dovolj politične nečednosti ne morda le pred svojim narodom, marveč tudi strankarskim pragom. Toliko narodnega radikalizma, ki ne pozna nobenih dolžnosti napram državi — ker, ako bi jih imel, ne bi nastopal ravno sedaj s svojimi in narode skrajno vznemirjajočimi zahtevami, — da si je res težko razlagati, od kje jemljejo gospodje pri konservativnem glasilu v Gradcu toliko — korajžje, da pišejo na adresu drugih sladko-zmerno opominke k — politični in narodni zmernosti?!

Toda, stojte! V epistoli graškega glasila čitamo tudi stavek, kako da so »izvestni dogodki« te vojne dokazali, kam da dojava radikalizem, ki ne pozna nobenih dolžnosti napram državi!! To je huda obtožba. Ne le radi teže tistih pretežnih »izvestnih dogodkov«, marveč in še posebej radi časa, v katerem, in radi razmer ob katerih naj bi se bili izvršili! Tako huda obtožba je to, da imamo že gospodje pri konservativnem glasilu v Gradcu prijeti za besedo in zahtevati z vso odločnostjo pojasnila: v katero smer je naprejal ta strel? Kdo ima na vesti tiste izvestne dogodke? Pa saj ne potrebujemo pojasnila. Na dlani je. Odgovor — in sicer edino pravi — smo si že dali sami! Le do tega nam je, da bi gospodje v Gradcu dali jasen in odkrit odgovor.

Dovolj je, ako pravimo: ko govorijo gospodje o tistem radikalizmu, ne mislijo na nemški tabor! Srbe nas prsti in iz peresa sili beseda, ki bi dala primeren odgovor. Ali, duša božja, najdi za tak odgovor besedo, ki bi bila na eni strani primer — in izcrpna, a na drugi, da bi mogla v javnosti — v današnjih časih. In ker že ne moremo pisati takega odgovora, zadovoljiti se moramo z obliko konstatacije: nobeno drugo plemo v monarhiji ne bi bilo v podobnem položaju sijajneje prestalo težke preizkušnje — vključno vsem plemenskim sorodstvom, vključno vsem prejšnjim umiljivim nacionalnim in političnim simpatijam in vključno vsem zgodovinski tradicijam — kakor so storili to Slovani habsburške monarhije v sedanjih vojni!

Tisti »izvestni dogodki«. Če so tudi bili! Zopet konstatujemo: 1.) da ne dokazujejo prav ničesar sprito tako veličastnih dokazov zvestobe in lojalnosti od strani skupnosti; 2.) da bi bilo takih »izvestnih dogodkov« tudi v nasprotnem slučaju, ako bi bilo namreč kako neslovansko plemo v podobnem položaju; in 3.) da priča le o precejšnji meri mala fide, ako se ravno na račun slovanske stvari taki »izvestni dogodki« s prozorno neleno tendenco razobešajo kot izgledi in dokazi za to, kam da dojava »radikalizem, ki ne pozna nobenih dolžnosti napram državi!«

Nam očitajo tiste vrste radikalizem z namenom, da konstruirajo na njega podlagi najhujše obtožbe, ko imajo sami pred svojim pragom toliko radikalizma, ki ga je radi razpoloženi, ki jih izživlja pri narodih, še vse drugače in hujše kvalificirani, nego pa tiste izvestne dogodke, ker ta radikalizem ni mogel biti v svojih posledicah nevarnejši, nego pa tisti »dogodki«. Kajti: z »dogodki« niso imeli avstrijski narodi — kakor priča njihovo veliko žrtvovanje za državo — nobenih zvez, do čim jih pretenzije nekega radikalizma — ki pa ni slovanski — zadevujejo v živo — in polnijo duše z grenkobo in trpkostjo.

To smo hoteli posebno poudariti in naglasiti na naslovih pogovorov pri konservativnem glasilu v Gradcu ter se še enkrat brezpogojno pridružujemo pozivu v »Unionki«, da naj ti zdravniki začno zdraviti — v lastnem taboru!

Razne politične vesti.

Nemci in drugi narodi. V nekem članku o poznajskih Poljakih piše dr. M. Weber v »Frankl. Zeitung«: »Ravno ta vojna je pokazala, da imajo Nemci na svetu malo prijateljev in da bi morali ravno zato tem bolj spoštovati tiste narode, ki se z Nemci bore proti skupnemu sovražniku ter prelivajo kri za isto stvar. Zvestoba in prijateljstvo teh narodov se morata ceniti in ju treba zagotoviti tudi za bodočnost. Kaj naj rečemo sprito teh pametnih besed — pametnih ravno z nemškega stališča — o nemškem časopisu in tistih nemških strankah, ki na tako prijateljstvo in zvestobo, dragoceno za nemško stvar, odgovarjajo s tistimi značilnimi zahtevami in ki hočejo parlamentu (i s tem tudi narodom) zamašiti usta, da ne bi mogel razpravljati o vprašanjih, ki so za vse državljane in vso državo življenjskega pomena. Tako, da žele Nemci — pravijo. Praski »Venkov« odgovarja, da so Nemci v tej državi istakali mal narodi, kot je češki in drugi Slovani! — Na to ponavljajo rečeni list svoj nazor, da naj bi se sedaj v državnem zboru razpravljala le vprašanja, ki se tičejo gospodarsko - političnih vojnih akcij, dočim

naj bi s političnimi vprašanji počakali do časa po vojni! »Z visokih nemških strani se je razglašalo slovesno, da sedanja vojna poleg glavnih ciljev zasleduje tudi ta cilj, da se zadosti potrebam vseh malih narodov! In posebno, seveda, potrebam tistih, ki so se borili v taboru centralnih vlasti. Med te spada gotovo tudi češki narod (in slovenski. Prip. ured. »Edinost«), čegar slonovi se zvesto bore za prestol in državo in čegar civilno prebivalstvo skrbi za redno oskrbovanje toliko vojsk, kolikor ljudstva v zaledju. Čemu torej naj bi se ravno sedaj in po kratki poti reševala tista vprašanja, v katerih češki (in slovenski) narod s pravico vili svoje zatiranje? Ali ne bi bilo tisočkrat pametneje, da bi si vzeli apel dra. Webrak srca in bi rekli Čehom (in Slovencem): »Z vami skupno se borimo, z vami imamo skupne interese, z vami se hočemo prijateljski sporazumeti o vsem, predno kaj ukrenemo, kar bi pomenjalo izpremembo notranjega razmer Avstrije?« — Ali nič podobnega nismo še čuli doslej iz nemškega tabora.

Razglas.

Ker se množe slučaj, da potujejo osebe brez potnih izkaznic, ali pa z neveljavnimi izkaznimi listinami in so zato v nevarnosti, da jih aretirajo pod osumljenjem volunturna, se občinstvo vnovič opozarja na sedaj veljavne predpise za potovanje.

Vsakdo se mora izkazati:

1. na potovanju v bližini, t. j. v političnem okraju bivališča: z izkaznico o identiteti bele barve, ki jo napravi politično ali policijsko oblastvo ali orožniška postaja bivališča.

2. na daljšem potovanju v ožjem vojnem ozemlju (Prinorsko, Kranjsko, Koruško, del Tirolskega, Reka in obližje, na Hrvaškem Lika, Krbava in Rječka; s potovalno izkaznico modre barve, ki jo napravi politično ali policijsko oblastvo in ki mora imeti predpisano potrdilo vojaškega oblastva.

3. na potovanju čez mejo iz ožjega vojnega ozemlja: s potnim listom (Reise-pass), ki ga pravilno izda politično ali policijsko oblastvo, ali z uradniško legitimacijo, razun tega še z vojaškim potnim listom (Passierschein). Namesto od vojaškega oblastva izdanega potnega lista more služiti tudi pravilno napravljeni službeni nalog.

Podrobne informacije se dobijo pri c. k. orožniških postajah, ali pri političnem okraju, oziroma pri policijskem oblastvu.

Trst, 8. marca 1917.

C. k. namestništveni svetnik:
Dr. Fabrizi I. r.

Domache vesti.

† Leon Dragutinovič. Glasom brzojavke, doposlane nam po članih gledališča v Osijeku, je v noči med 4. in 5. t. m. umrl tam nenadne smrti ravnatelj rečenega gledališča in bivši režiser ter odlični in bogato nadarjeni nekdanji igralec našega tržaškega gledališča, gospod Leon Dragutinovič. Zadel ga je kap. Smrt tega hrvaškega - slovenskega umetnika (»slovenskega«, lahko podčrtujemo) pomenja — osebnost v sedanjih, tudi za vse kulturne institucije velevažnih časih — tem občutnejšo izgubo za osjaško gledališče, a tudi med našim gledališkim občinstvom vzbudi vest o smrti Leona Dragutinoviča iskreno sožalje. Ohrani mu hvaležnost spomin za njegovo delo na povzdigi našega gledališča in za neštete ure užika, ki mu jih je prirejal pokojnik s svojo umetnostjo. Bil je zares, posebno v karakternih vlogah, igraški talent, ki se je tem lepše uveljavljal, ker mu je bila v podlago precej razsežna literarna naobrazbenost. Seveda je imel pok. Dragutinovič — kdo jih nima? — tudi svoje hibe, ki so dajale povoda za kritike, včasih celo precej ostre. Ali, če se ga danes spominjamo v njegovi vsesplošnosti, mora se glasiti sodba, da je z Dragutinovičem odšel v grob gledališki umetnik, na kakršnih ne obljubimo ravno mi Slovenci. Naj počiva v miru!

Smrt odlične žene. V ponedeljek dne 5. marca je zatisnila svoje oči po kratki bolezni gospa Alojzija Sporn, roj. Dollenz, soproga g. Gregorja Sporna, inspektorja c. k. drž. železnice v pokoj. Pokojnica je bila hči odlične vipavske rodbine, ki je v nekdanjih časih uživala največji ugled po vsej dolini. V začetku 70 let, v tistih časih najhujega pritiska od strani Slovincem skrajno nasprotnega »ustavovernega«, to je: germanizirajočega in centralističnega zistema, je pokojnica igrala važno vlogo, intenzivno sočeljujoč v narodno socialnem življenju vipavske doline, kar je bilo v znatno oporo narodni stvari tudi v političnem boju. Tudi v zvezi z nje blaginjo soprogo, v nji rodbinskem življenju, sta vsikdar vladala naroden duh in naroda zavest. Bodi tej narodni ženi ohranjen blag spomin! Rodbinama Sporn-

Dollenz pa bodi izrečeno najgloblje sožalje.

Snodnji koncert, prirejen po vojnem tiskovnem stanu v dvorani Schillerjevega društva, je nudil in po sestavi sporeda in po izvajanju res lep umetniški užitek. Prvenstvo pa gre vsekakor Dvofakovemu kvintetu za klavir, dve violini, violo in cello v a-duru, ki ga je izvajal damski kvartet (Erny Alberdingk, Susi Lachmann, Alba Poppy in Elizabeta Bokmayer) in virtuos na klavirju, dr. Pavel Weingarten. Sicer se je proti koncu čutilo, da nekoliko peša moč kvarteta — bila je to zadnja koncertna točka — ali vsaj prva dva dela sta izborno uspešna. Druga elitna točka koncerta je bila Lisztova XII. ogrska rapsodija, ki jo je igral Weingarten s pravim umetniškim ognjem in pokazal tu obenem tudi imenitno tehniko. Damski kvartet je otvoril spored s Haydnovim »Reiterquartetom«, ki pa v izvajanju niti oddaleč ni dosegel takega uspeha kot poznejši Dvofak. Zelo so ugajale tudi Schulz-Enerijeve arabeske na Straussov valček »An der blauen Donau«, glasbena grača, ki pa zahteva virtuozne spretnosti od igralca, in ne manj Schubertov menuet. Koncertna peva gca. Schwoiserjeva je zapela dve pesmi in plesalka gca. Godlewskaja je zaplesala dva karakterni plesa. Odlično občinstvo, med njim tudi namestnik ekselencije baron Fries-Skene in drugi predstavitelji civilnih in vojaških oblasti, ni štedilo z občudovanjem. Umetnicam so bili izročeni krasni šopki, dr. Weingartnu pa venec. Poset je bil srednje dober.

Najvišja cena krompirja. Naredba urala za ljudsko prehrano, izdana 8. marca, določa: Pri prodaji krompirja avstro-ogrškega pridelka leta 1916. po pridelovalcu se ne sme prekoračiti cena 15 kron za metriski stot zdravega, primerno suhega krompirja brez prsti in poganjikov, zvezniški rožičkar. V najvišjo ceno je že štet dovoz do najbližje železniške ali ladijske postaje ali drugega namembnega kraja, če le-ta ni bolj oddaljen kot najbližja železniška ali ladijska postaja, in pa tudi naložitev na železniški voz ali na ladijo ali pa zložitve v skladišče. Za prodajo krompirja avstro-ogrškega pridelka za leto 1917. po pridelovalcu se najvišja cena pod zgornjimi pogoji in izjemami od 10. avgusta 1917 dalje določa na 15 kron. Če najbližja pot do najbližje železniške ali ladijske postaje ali drugega namembnega kraja znaša nad 10 km in manj kot 20 km, se določa najvišja cena na 16 K, in če razdalja znaša najmanj 20 km, pa na 17 kron metriski stot. Najvišje cene se razumejo brez vreče, proti plačilu v gotovini. Pri neprebrnem krompirju se 5% teže šteje v dobro.

Boj proti tuberkulozi. Ministrstvo za notranje stvari priredi v prvi polovici meseca aprila t. l. na Dunaju štirinajstineven nadaljevalen tečaj za zdravnike, da se uvedejo v obrat oskrbovalnic tuberkuloznih bolnikov. Poleg teoretičnih pojmov tu predvsem za praktična navodila v takih zavodih na Dunaju. Natančen spored se naznani ob začetku tečaja. Udeležba je brezplačna. V tečaj poklicani uradni zdravniki dobe normalno potnično in dilette za pot tja in nazaj in dnevni prispevek 20 K za ves čas tečaja. Glede praktičnih zdravnikov bi bilo ministrstvo notranjih stvari pripravljeno, zunanjim udeležnikom v posebnih upoštevanja vrednih slučajih na tečajevno prošnjo dovoliti potovalno podporo do zneska 350 K.

Vojaški pogreb. V tujašnji pomožni in kontumacijski bolnišnici Rdečega križa v ulici Fabio Severo je umrl dne 8. t. m. topničar Fran Vlček, c. in k. poljsko-topničarskega polka št. 10. Pogreb bo danes ob 3. uri popoldne iz rečne bolnišnice na vojaško pokopališče.

Posiljanje poštnih zavikov na Ogrsko. Z dnem 8. t. m. je zopet odpravljena omejitev sprejema zavikov za Ogrsko, naznanjena z dopisom z dne 5. t. m. št. 6762/3.

Izplačevanje odškodnin za oddane kovinske predmete. Anagrafični urad v ulici Sanita št. 25, III. nastr., vrata 58. bo danes, 10. t. m., od 3 pop. do 7 zvečer nadaljeval izplačevanje že likvidiranih, ali dosedaj še nedvigljenih zneskov za kovinske predmete, oddane komisijam št. 1, 3, 4, 5, 6 in 7. Za komisijo št. 2 v ulici Marije Terezije se izplačujejo odškodnine samo še proti izročitvenim potrdilom št. 1 do 910.

Prihodnje dni se bodo izplačevale tudi odškodnine za kovinske predmete, oddane komisiji, ki je imela svoj sedež na Opčinah, in sicer se bo vršilo izplačevanje po naslednjem redu: Jutri, v nedeljo, 11. t. m., od 9 pop. dalje v društveni gostilni na Kontovellju za stranke s Proseka, Kontovella in Sv. Križa; v ponedeljek, 12. t. m., od 9 pop. dalje v gostilni Giorguli na Opčinah za stranke z Opčin, s Trebič in Ban; v torek, 13. t. m., od 9 pop. dalje v Sali v Bazovici za stranke iz Bazovice, z Gropade in iz Padrič. — Vsakdo mora prinesiti s seboj izročitveno potrdilo

»A«, s katerim mu je bila svoječasnno potrjena oddaja kovinastih predmetov.

Iz Kolonje. V nedeljo, 11. t. m., ob 4 popoldne priredi podružnica CMD v Kolonji Stokovo enodejanko »Mutasti muzikant«. Prireditev bo v prostorih gostilne »Pri starem Matevžu«. Cena sedežev je v prvih treh vrstah po 1 K, v naslednjih po 60 vin.; stojišča 30 vin., za otroke 20 vin. Po prireditvi bo prosta zabava in gostje bodo postreženi, kolikor je mogoče v teh časih. Podružnica pričakuje obilnega obiska in srčno vabi vse v nedeljo v Kolonjo.

Nemško operetno gledališče (»Eden«). Danes, v soboto, se ponovi opereta »Visokost pleše valček«. — Jutri, v nedeljo, se prikrat uprizaro Viktor Hollanderjeva berolinska opereta »Lepotica z obali«. Začetek obkrat ob 8 zvečer.

S snežnih Karpotov pošiljajo pozdrave naslednji tržaški Slovenci: Miroslav Vonce, Mate Skok, Herman Sigon, Fran Mahnič, Fran Meula, Josip Mrakič.

DAROV.

Darovi, došli cesarskemu komisariju. Dr. Pavel Reiser (z bojišča) K 30 za vdove in sirote padlih vojakov. Don Fran Vranjac K 5 za vojake na jugozapadni fronti in K 5 za vdove in sirote padlih vojakov. Antonijeta in Pavel Ballarini K 15 za Rdeči križ.

Veselo omizje pri »Tirolcu«, je nabralo za vojake 27. domobr. pešpolka K 11'02. Za vojake 23. domobr. pešpolka K 12'10. Za CM podružnico pri Sv. M. Mag. zg. K 9. — Gospodarsko društvo pri »Tirolcu« Sv. M. Mg. zg. daruje namesto venca na grob točaja Murovca za CMD K 20, za včlovski in sirotinski zaklad K 20. Denar hrani uprava.

Mesto venca na grob pok. prijatelju I. F. Mahniču iz Bazovice darujejo za podružnico CMD istotam: Družina Urbančič-Gruntar 20 K, Anton Leban 10 K, Peter Petercel iz Sežane 10 K. Denar se odpošlje glavni družbi.

ZAHVALA.

Za vsestransko izkazano sočutje povodom prebriske izgube našega nadvse ljubljenega soproga in očeta

Ivana Mahnič

posesnika in trgovca

izrekamo tem potom svojo iskreno zahvalo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu ter pevskega zboru »Lipa« za ganljive žalostinke.

BAZO-ICA, 7. marca 1917.

Družina Mahnič.

Konsumno društvo v Lonjerju

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 18. t. m. ob 2 pop. v društveni hiši.

DNEVNI RED:

1. Nagovor pred ednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.

Načelstvo.

Skladišče

železnine in kovine

Marcello Scabar

se je preselilo
iz ulice del Toro šte. 4
v ulico Vienna šte. 17

Poslano*)

IZJAVA.

Podpisana izjavljam, da sem svoječasnno v javnost trosila govornice in sicer sebi v čast na podlagi na dobrem glasu stoječega imena Siškovič. Ker je gosp. Siškovič branil svojo čast meni v neljubu dnevno premišljevanje, bila sem prisiljena ga dejansko napasti. Obžalujem to dejanje ter se g. Siškoviču ml. zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Darujem iz hvaležnosti do tega odstopa 10 K za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Črnomkalu.

RIZANA, dne 9. svečana 1917.

Alma Ivančič,
učiteljica.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu velja zakon.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. — Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mesto tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Zakljke vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 964

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste šte. 10. 407

Živnoredci konj. volov, prašičev, koz, ovc in perutnine naročajo krmila v skladišču St. otti v Trstu ulica Chiozza šte. 33. Pošiljatelj na deželo. 973

Vrtarji dobite seme vsake vrste v ulici Berrera št. 35, I. n. Brauković. 977

Skladišče se odda v našem Informacije: ul. Carlotia 19, I. nadstropje. 3047

Ogalsi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti«

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič
stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za notranje, nerodne in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega).

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadlon 10 - Trst
Odprt od 8¹/₂ zvečer naprej
Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste veche 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvladati se bolezninega prezdravit.
2. Osebe s kroničnim kašljem, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdusljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

